

Digitální stopa a bezpečná komunikace dětí online

Metodický námět a výukové aktivity

1. Úkol – Digitální stopa

Cíl: Pomoci žákům uvědomit si, že každá informace, kterou sdílí, tvoří jejich digitální stopu. Žáci se učí rozlišovat mezi údaji, které lze sdílet bezpečně, a těmi, které mohou být snadno zneužity nebo ohrozit jejich soukromí.

Doporučený věk: 10–15 let

V této aktivitě se žáci rozhodují, jaké informace je bezpečné/nebezpečné sdílet ve skupinách či na veřejných kanálech v prostředí aplikace WhatsApp.

- a) Rozhodni, které informace bys o sobě veřejně sdílel/a s ostatními na WhatsAppu. U každé položky zaznač **ANO / NE** a krátce vysvětli proč.

Příklady:

- Jméno a příjmení.
- Moje fotka v plavkách.
- Fotka obličeje.
- Můj e-mail.
- Telefonní číslo.
- Fotka mého mazlíčka, např. pes, kočka.
- Moje adresa.
- Adresa mé školy.
- Moje hesla.
- Moje fotka s kámošem/kámoškou.
- Datum narození.

- b) Jakým způsobem by někdo mohl tyto informace zneužít? A k jakému účelu? Doplň, co by se mohlo stát, pokud by tyto údaje získala cizí osoba.

Příklad:

Moje hesla. => „Někdo by mohl získat přístup k mým účtům a převzít nad nimi kontrolu.“

Moje adresa. =>

Po dokončení aktivity žáci stručně zdůvodní své volby, porovnájí své odpovědi a společně s učitelem určí, jaké údaje je bezpečné či nebezpečné sdílet veřejně.

2. Praktický projekt: Jak zabezpečit WhatsApp a další aplikace

Cíl: Naučit žáky porozumět klíčovým prvkům ochrany soukromí a zabezpečení účtu na WhatsAppu a dalších online platformách (včetně sociálních sítí, herních klientů či herních profilů). Žáci si osvojí praktické kroky, které je chrání před zneužitím účtu, podvodu a manipulací, a dokážou své poznatky jasně vysvětlit ostatním. Aktivita rozvíjí také týmovou spolupráci, kritické myšlení a schopnost prezentovat.

Doporučený věk: 13–15 let (*Doporučujeme minimální věk 13 let, protože aplikace WhatsApp má oficiální věkové omezení 13+. Žáci mladší 13 let by s aplikací neměli přímo pracovat, ale mohou o jejích rizicích a bezpečném používání diskutovat nebo analyzovat pracovní listy.*)

Forma: Skupinový projekt (3–4 žáci) + krátká prezentace (3–5 minut)

Zadání pro žáky: Vaším úkolem je zjistit, jak si co nejlépe nastavit a zabezpečit svůj účet na [sociální síť/online hra/herní klient]. Poté vytvoříte [plakát/infografiku/prezentaci], ve které své poznatky srozumitelně shrnete. Na závěr je krátce představíte spolužákům.

Např. u aplikace WhatsApp můžeme žáky upozornit na konkrétní body, na které by neměli zapomenout, např. dvoufázové ověření, viditelnost profilové fotky či stavu poslední aktivity, nastavení automatického ukládání médií do zařízení nebo kontrola přihlášených zařízení.

Kromě nejdůležitějších bezpečnostní nastavení WhatsAppu může prezentace obsahovat i varovné signály podvodných zpráv a manipulace, jak poznat falešné profily, jak reagovat na zprávy od neznámých kontaktů nebo rady, co dělat, když se něco nepříjemného stane (např. ukradli mi účet, někdo zveřejnil mou fotku).

Pozor – tato témata jsou už náročnější a vyžadují určité zkušenosti s online světem. Mladší žáci by s podobným rozšířením mohli mít problém. Proto je vhodné, aby učitel žáky těmito

částmi provedl, případně je zjednodušil, vysvětlil na bezpečných příkladech nebo nechal tyto body vypracovat jen pokročilejší či starší žáky.

Učitel může sledovat a hodnotit přesnost a správnost uvedených informací, praktickou využitelnost rad, srozumitelnost prezentace, schopnost skupiny spolupracovat atd.

Aktualizace 29. 12. 2025.